

Srebro

Argentum

Rodzaj: metal szlachetny

Występowanie: rzadko w postaci srebra rodzimego, zwykle uzyskiwany z rud srebra

Skład chemiczny: Ag

→ PRZEMYSŁOWE

→ KULTUROWE

→ HANDLOWE

→ NAUKOWE

ZANIECZYSZCZONY METAL

W przeciwieństwie do złota, które występuje w postaci samorodków, srebro można znaleźć w rudach, zmieszane z innymi metalami, zwykle ołowiem.

Srebrne monety bije się od czasów starożytnych. Do chwili pojawienia się banknotów były one głównym środkiem płatniczym. W piątym wieku p.n.e. szczęśliwy traf sprawił, że w Grecji odkryto bogate złoża rud srebra. Odkrycie to niewątpliwie zmieniło bieg historii i pomogło przetrwać cywilizacji zachodnioeuropejskiej. Dzisiaj srebro, choć jest o wiele tańsze od złota czy platyny, nadal cieszy się dużą popularnością jako materiał do wyrobu biżuterii, ozdobnych nakryć stołowych, medali i trofeów sportowych, a także pamiątkowych monet.

IMPERIUM ATAKUJE

Gdyby nie szczęśliwe odkrycie rud srebra w Attyce na wschodzie Grecji w V wieku p.n.e., świat mógłby wyglądać zupełnie inaczej. Kiedy mowa o dawnych zagrożeniach dla Europy płynących z Bliskiego Wschodu i Azji, myślimy najczęściej o inwazji Attyli (zm. 453) na Cesarstwo Rzymskie, najeździe wojowniczego islamu w VII wieku i Mongołów w wieku XIII. Tymczasem jednym z największych zagrożeń dla Europy w V wieku p.n.e. były dwukrotne próby zdobycie kolebki zachodniej cywilizacji, greckiego państwa-miasta Aten przez imperium perskie. W 480 r. p.n.e. Ateny zostały zdobyte i zrównane z ziemią przez Persów, którzy z satysfakcją zburzyli Akropol i zniszczyli wszystkie świątynie i pomniki.

Mieszkańcy miasta i grecka armia na szczęście wcześniej opuścili Ateny i wkrótce, wspomagani przez sojuszników, odnieśli dwa zwycięstwa kluczowe dla przyszłości europejskiej cywilizacji: pierwsze na morzu w bitwie pod Salaminą (480 r. p.n.e.) i drugie w bitwie pod Platejami (479 r. p.n.e.). Zwycięskie bitwy powstrzymały pochód Persów na zachód i znacząco osłabiły imperium perskie, co pozwoliło w IV wieku Aleksandrowi Macedońskiemu (356–323 p.n.e.) obalić perskiego króla królów, Dariusza III (ok. 380–330 p.n.e.) i stworzyć hellenistyczne imperium sięgające od Grecji po dzisiejszy Pakistan.

Wróćmy jednak do roku 499 p.n.e., do czasów, kiedy osamotniona Grecja miała stanąć naprzeciw najpotężniejszemu wówczas państwu świata, Persji. Grecja nie była wówczas zjednoczona, lecz stanowiła zlepek państw-miast obejmujący Grecję



GRECKI ZWYCIĘZCA
Odparcie perskiego najazdu otworzyło Aleksandrowi Wielkiemu drogę do podboju imperium perskiego.

lądową, wyspy na Morzu Egejskim oraz wybrzeże Azji Mniejszej (dzisiaj Turcja), czyli Jonię. W ciągu wieków Grecy walczyli przeważnie sami ze sobą, a nie z agresorem z zewnątrz, jednak zagrożeni podbojem zdołali się na pewien czas zjednoczyć. Azjatycka Jonia uległa presji Persów i znalazła się pod panowaniem Dariusza, choć była lojalna wobec niego tylko kiedy odnosił zwycięstwa. W początkowym okresie wojen grecko-perskich (499–449 p.n.e.) los zdawał się sprzyjać Persom. Persowie błyskawicznie zdusili bunt w Jonii, wspieranej przez Ateny i inne greckie miasta i ruszyli na zachód chcąc ukarać Greków za ich knowania. Imperium, którego panowanie rozciągało się na Bliski Wschód i Egipt, dysponowało ogromnym bogactwem i liczną armią, w tym oddziałami na słońcach, które wtedy po raz pierwszy zostały użyte przeciwko wojskom europejskim.

Potężna armia sformowana przez Dariusza I (550–486 p.n.e.) wydawała się niezwyciężona, a klęska Grecji nieunikniona. Rodzący się dopiero świat zachodni, który stanął po stronie Grecji, a składający się z greckich kolonii we Włoszech, na Sycylii i w południowej Francji; fenickiego królestwa Kartaginy w północnej Afryce i jej kolonii w południowej Hiszpanii; Etrusków oraz Celtów w północnych Włoszech, Galii, Hiszpanii i Brytanii – nie przetrwałby zapewne, gdyby nie udało się powstrzymać Persji przed zajęciem Aten i Sparty.

PAX PERSIANA?

Zwycięstwo Persów pod wodzą Dariusza czy jego następcy Kserksesa I (519–465 p.n.e.) mogłoby całkowicie odmienić historię świata. Wyobraźmy

SREBRNE GODY

→
W świecie zachodnim dwudziestopięciolatek małżeństwa jest nazywane srebrnymi godami. Pierwsze wzmianki na temat obchodów srebrnych godów pochodzą ze średniowiecznych Niemiec, gdzie przyjaciele i rodzina jubilatów dawali żonie w prezencie srebrny wieniec. Tak długi staż małżeński musiał być w średniowieczu rzadkością, biorąc pod uwagę, że średnia długość życia nie przekraczała wtedy 40 lat.